

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 29 czerwca 2022 r.

BADK.DPK.133.71.2022

P10-34/22	Data wpływu petycji 20 kwietnia 2022 r. (uzupełniona 4 i 9 maja 2022 r.)
	Data sporządzenia informacji o petycji 27 czerwca 2022 r.

SŁUŻBA PARLAMENTARNA

TEMAT

UCHWALENIE USTAWY REGULUJĄCEJ

SŁUŻBĘ PARLAMENTARNĄ

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu uchwalenia ustawy o służbie parlamentarnej, regulującej funkcjonowanie administracji parlamentarnej.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Wnoszący petycję wyraził zdanie, że potrzebne jest wprowadzenie, wzorem innych państw, jednolitego aktu prawnego, który ureguluje kwestie związane z zatrudnieniem pracowników funkcjonujących w ramach służby parlamentarnej.

Akty prawne wprowadzające odrębne rozwiązania dotyczące urzędników parlamentarnych funkcjonują w Grecji, Włoszech, Francji, Wielkiej Brytanii, Danii i Finlandii.

W ocenie wnoszącego petycję, obecne regulacje są anachroniczne i przestarzałe, co implikuje konieczność wprowadzenia nowego aktu prawnego. Ustawa powinna określać zasady naboru do służby, przeniesienia służbowego, zasady ścieżki kariery pracownika, jego wynagrodzenia, odpowiedzialności dyscyplinarnej, szczególne uprawnienia oraz roszczenia ze stosunku pracy. Autor petycji uważa, że wzorem powinna być ustawa o służbie cywilnej, z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania danej instytucji.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) jest podstawowym aktem prawnym w krajowym porządku prawnym regulującym prawa i obowiązki pracowników i pracodawców. Kodeks pracy systemowo reguluje zagadnienia związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy, wynagrodzeniem, urlopami, bezpieczeństwem i higieną pracy, prawami i obowiązkami zarówno pracownika jak i pracodawcy oraz inne zagadnienia kluczowe z perspektywy stosunku pracy.

Wśród innych źródeł prawa pracy należy wskazać na akty wykonawcze do Kodeksu pracy. Do pozakodeksowych źródeł prawa pracy należą układy zbiorowe pracy, porozumienia zbiorowe, regulaminy pracy, regulaminy wynagradzania oraz statuty. Wymienione akty mogą określać uprawnienia pracownicze w sposób bardziej korzystny niż Kodeks pracy i układy zbiorowe pracy, ale nie mogą być gorsze niż wynikające z kodeksu.

Zgodnie z art. 5 kodeksu jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami.

Ustawa z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 537) szczegółowo reguluje obowiązki i prawa urzędników państwowych oraz innych pracowników zatrudnionych w enumeratywnie wymienionych urzędach, w tym Kancelariach Sejmu i Senatu.

Na mocy art. 17 ustawy na urzędników państwowych nakłada się obowiązek ochrony interesów państwa oraz praw i słuszych interesów obywateli. Urzędnik państwowy obowiązany jest w szczególności:

- 1) przestrzegać Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i innych przepisów prawa;
- 2) strzec autorytetu Rzeczypospolitej Polskiej oraz dążyć do pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa;
- 3) racjonalnie gospodarować środkami publicznymi;
- 4) rzetelnie i bezstronnie, sprawnie i terminowo wykonywać powierzone zadania;
- 5) dochowywać tajemnicy związanej z wykonywaniem obowiązków;
- 6) rozwijać własną wiedzę zawodową;
- 7) godnie zachowywać się w pracy oraz poza nią.

Ustawa w art. 48 przyznaje kierownikom urzędów upoważnienie do wydawania zarządzeń i regulaminów szczegółowo określających warunki pracy w urzędzie.

Polski parlament funkcjonuje w oparciu o sformułowaną w art. 95 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. zasadę bikameralizmu (władzę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sejm i Senat.) Obie izby parlamentu są obsługiwane odpowiednio przez Kancelarię Sejmu i Kancelarię Senatu.

Na podstawie § 2 pkt 2a Statutu Kancelarii Sejmu Szef Kancelarii Sejmu wydaje zarządzenia i decyzje w sprawach dotyczących Kancelarii Sejmu.

Zgodnie z brzmieniem § 1 Statutu Kancelarii Senatu: Kancelaria Senatu jest urzędem podległym Marszałkowi Senatu, wykonującym zadania organizacyjno-techniczne związane z działalnością Senatu i jego organów oraz udzielającym pomocy senatorom w wykonywaniu mandatu senatorskiego.

Kancelarią kierują Szefowie, odpowiednio Sejmu oraz Senatu, i to oni, zgodnie z dyspozycją powyżej wskazanego przepisu ustawy o pracownikach urzędów państwowych, wydają zarządzenia i decyzje w sprawach dotyczących Kancelarii, w tym w sprawach pracowniczych.

Z uwagi na szczególny charakter funkcjonowania parlamentu, Szefowie Kancelarii wydają dokumenty usprawniające funkcjonowanie personelu zgodnie ze specyfiką pracy.

Spośród regulacji mających istotne znaczenia dla funkcjonowania Senatu RP należy wskazać następujące akty władcze:

- zarządzenie nr 31 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Kancelarii Senatu
- zarządzenie nr 1 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 14 grudnia 2007 r. w sprawie regulaminu wynagradzania w Kancelarii Senatu;
- zarządzenie nr 33 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie regulaminu pracy w Kancelarii Senatu;
- zarządzenie nr 53 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 19 sierpnia 2009 r. w sprawie zasad przydzielania pracownikom Kancelarii Senatu środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz ubioru służbowego;
- zarządzenie nr 81 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 13 października 2010 r. w sprawie zakazu palenia wyrobów tytoniowych w Kancelarii Senatu;
- zarządzenie nr 1 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 25 listopada 2011 r. w sprawie sposobu realizowania zasady pierwszeństwa w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w Kancelarii Senatu;
- zarządzenie nr 38 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 8 października 2014 r. w sprawie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Kancelarii Senatu;
- zarządzenie nr 41 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 3 grudnia 2014 r. w sprawie warunków stosowania telepracy w Kancelarii Senatu.

Zarządzenia regulujące analogiczne dziedziny funkcjonowania zakładu pracy funkcjonują również w Kancelarii Sejmu.

INFORMACJE DODATKOWE:

Poza wskazaną powyżej ustawą z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, w krajowym porządku prawnym funkcjonują między innymi następujące pragmatyki służbowe dotyczące sektora publicznego:

- ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej;
- ustawa z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych;
- ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
- ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury;
- ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej;
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej;

- ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej;
- ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej;
- ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych;
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego;
- ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa.

W Grecji, zgodnie z art. 65 Konstytucji z dnia 9 czerwca 1975 r., Izba Deputowanych (Parlament Hellenów) określa tryb swojego funkcjonowania przez przyjęcie regulaminu. **Regulamin określa organizację służb** Izby Deputowanych, znajdujących się pod nadzorem Przewodniczącego, jak również zawiera postanowienia dotyczące ich personelu.

Akty Przewodniczącego Izby Deputowanych dotyczące **rekrutacji i statusu zawodowego personelu** mogą być przedmiotem wniosku o unieważnienie składanego do Naczelnego Sądu Administracyjnego.¹

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

¹ Konstytucje państw Unii Europejskiej, W. Staśkiewicz (red.), Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe 2011, s. 319.